

B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April-2023 [OLD COURSE]
COST ACCOUNTING - 2(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ સમર લિમિટેડે 2022ના વર્ષ માં 10,000 એકમોનું ઉત્પાદન કરીને વેચાણ કર્યું. જેની વિગતો નીચે (૨૦) મુજબ એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. 200 છે.

વિગત	રકમ (રૂ.)
માલસામાન	7,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	3,50,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	50,000
કારખાના ખર્ચ (40% ચલિત)	3,50,000
ઓફિસ ખર્ચા (સ્થિર)	1,40,000
વેચાણ ખર્ચ (70%ચલિત)	1,60,000
કુલ	17,50,000

વર્ષ 2023 માં 30,000 એકમોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ અંદાજેલ છે. વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે.

1. પ્રત્યક્ષ મજૂરી એકમદીઠ 20% વધશે.
2. સ્થિર કારખાના ખર્ચ રૂ. 3,00,000 વધશે.
3. ઓફિસ ખર્ચા 25% વધશે.
4. ચલિત વેચાણ ખર્ચ એકમદીઠ રૂ. 0.80 વધશે.
5. પડતર ઉપર 25% નફો અંદાજેલ છે.

તૈયાર કરો: (1) 2022 ના વર્ષ નું કુલ અને એકમદીઠ પડતર પત્રક.

(2) 2023 ના વર્ષ નું અંદાજી પડતરપત્રક.

અથવા

પ્રશ્ન.૧ કવિ કંપની અત્યારે બે પ્રકાર ના કમ્પ્યુટર નું ઉત્પાદન કરે છે X અને Y 31 મી માર્ચ 2022 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષ ની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે.

પ્રત્યક્ષ માલસામાન	રૂ.10,00,000	પ્રત્યક્ષ મજૂરી	રૂ.4,50,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	રૂ.1,50,000	કુલ વેચાણ	રૂ.20,00,000

એમ જાણવા મળ્યું છે કે...

1. X પ્રકારના કમ્પ્યુટરનો એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ માલસામાન નો ખર્ચ Y પ્રકારના એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ માલસામાન કરતાં બે ગણો છે.
2. Y કમ્પ્યુટરનો એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચ X કમ્પ્યુટરના એકમદીઠ મજૂરી ખર્ચ ના 40 % છે.
3. પ્રત્યક્ષ ખર્ચાઓ X અને Y બંને પ્રકારના કમ્પ્યુટરના ઉત્પાદનના પ્રમાણ માં હતા.
4. કારખાના પરોક્ષ ખર્ચા પ્રાથમિક પડતરના 20% હતા.
5. વહીવટી ખર્ચા પ્રત્યક્ષ મજૂરી ના 50% હતા.
6. X કમ્પ્યુટરના 5,000 એકમોનું ઉત્પાદન થયું હતું, જેમાથી 80% વેચાયા હતા, જ્યારે Y કમ્પ્યુટરના 8,000 એકમો વેચાયા હતા જે ઉત્પાદનના 80% હતા.
7. વેચાણ ખર્ચા કમ્પ્યુટર X માટે એકમદીઠ રૂ. 8 અને કમ્પ્યુટર Y માટે એકમદીઠ રૂ.9 હતા.
8. X કમ્પ્યુટરની એકમદીઠ વેચાણ કિંમત Y કમ્પ્યુટરની એકમદીઠ વેચાણ કિંમત કરતાં બમણી હતી.

તૈયાર કરો : કુલ પડતર અને નફો તથા એકમદીઠ પડતર અને નફો.

પ્રશ્ન.૨ જય કંપનીની એકમદીઠ પડતર નીચે મુજબ બનેલી છે.

(૨૦)

❖ માલસામાન ખર્ચ રૂ.20, મજૂરી ખર્ચ રૂ.15, કારખાના શિરોપરી ખર્ચ પ્રાથમિક પડતર ના 20%.

❖ ઓફિસ શિરોપરી ખર્ચ રૂ.3., વેચાણ અને વિતરણ શિરોપરી ખર્ચ રૂ.2.

કંપનીનું નફા નુકશાન ખાતું નીચે મુજબ હતું.

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
તૈયાર માલનો શરૂનો સ્ટોક (1500 એકમ)	75,000	વેચાણ	13,50,000
માલસામાન	6,00,000	આખર માલનો સ્ટોક (4,500 એકમ)	2,10,000
મજૂરી ખર્ચ	4,50,000	મળેલ વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ	12,000
કારખાના ખર્ચ	2,25,000	મળેલ વટાવ	3,000
ઓફિસ ખર્ચ	97,500		
વેચાણ ખર્ચ	52,500		
માંડી વાળેલી પાઘડી	7,500		
પ્રાથમિક ખર્ચ	4,500		
કરવેરા ની જોગવાઈ	3,000		
ચોખ્ખો નફો	60,000		
કુલ	15,75,000.	કુલ	15,75,000

પડતર પત્રક અને મેળવણી પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૨ તા. 31 મી માર્ચ 2022 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષના ચામિની લી.ના નાણાકીય હિસાબો માથી નીચે મુજબ ની વિગતો મળેલ છે.

કાચામાલ નો વપરાશ	6,28,500	પ્રત્યક્ષ મજૂરી	1,21,500
કારખાના ખર્ચ	96,000	ઓફિસ ખર્ચ	1,60,000
વેચાણ ખર્ચ	85,000	ચંત્ર વેચાણનું નુકશાન	4,000
મળેલું ભાડું	6,000	માંડી વાળેલ ડીબેચર વટાવ	2,000
વેચાણ (7,300 એકમો)	13,00,000	તૈયાર માલનો આખર સ્ટોક (200 એકમો)	26,000

પડતરના હિસાબોમા માલસામાન અને મજૂરી ખર્ચ તેની પડતર કિમતે દર્શાવવામાં આવેલ છે. જ્યારે કારખાના ખર્ચ, પ્રત્યક્ષ મજૂરીના 75% લેખે વસૂલ કરવામાં આવે છે. ઓફિસ ખર્ચ, કારખાનાની પડતરના 20% વસૂલ કરવામાં આવે છે તથા વેચાણ ખર્ચ વેચેલ એકમદીઠ રૂ. 12 લેખે ગણેલ છે. વર્ષની શરૂઆતમાં તૈયારમાલનો કોઈ સ્ટોક ન હતો.

તૈયાર કરો: (1) પડતર પત્રક

(2) નાણાકીય હિસાબો મુજબ વેપાર-નફાનુકસાન ખાતું

(3) પડતરના હિસાબો અને નાણાકીય હિસાબોનું મેળવણી પત્રક.

પ્રશ્ન.૩ અજીત લી. ની એક વસ્તુ નું ઉત્પાદન ત્રણ પ્રક્રિયાઓમાથી પસાર થાય છે. અને ત્યારબાદ તેને તૈયાર (૧૫) માલના સ્ટોક ખાતે લઈ જવામાં આવે છે. તા.૩૧-૩-૨૨ ના રોજ પૂરા થતાં એક માસ દરમિયાન પ્રક્રિયા-A માં ૬,૦૦૦ એકમો, એકમદીઠ રૂ. ૬ ના ભાવે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. અન્ય માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	પ્રક્રિયા-A	પ્રક્રિયા-B	પ્રક્રિયા-C
પરચુરણ મલસામગ્રી (રૂ.)	૩૧,૨૦૦	૨૩,૭૬૦	૪૦,૬૮૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	૨૭,૦૦૦	૪૨,૦૦૦	૬૦,૦૦૦
ઉત્પાદનના પરોક્ષ ખર્ચા (રૂ.)	૨૧,૦૦૦	૩૦,૦૦૦	૪૮,૦૦૦
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમો માં)	૫,૭૦૦	૫૦૪૦	૪,૫૦૦
સામાન્ય બગાડ (દાખલ એકમોના ટકા)	૫%	૧૦%	૧૫%
બગાડની એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (રૂ.)	રૂ.૪	રૂ.૮	રૂ.૧૦

ઉપરની માહિતી પરથી પ્રક્રિયાઓના ખાતા તૈયાર કરો અને દરેક પ્રક્રિયાની એકમદીઠ પડતર શોધો તેમજ અસામાન્ય બગાડ કે અસામાન્ય વધારાના ખાતા પણ બનાવો.

અથવા

પ્રશ્ન.૩ જયેશ લી. ની એક વસ્તુ ‘અ’, ‘બ’ અને ‘ક’ નામની ત્રણ પ્રક્રિયામાથી પસાર થાય છે. પ્રક્રિયા ‘અ’ માં ૧૦,૦૦૦ એકમો, એકમદીઠ રૂ. ૨૦ ના ભાવે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. પ્રત્યક્ષ ખર્ચા નીચે મુજબ હતા:

વિગત	પ્રક્રિયા ‘અ’	પ્રક્રિયા ‘બ’	પ્રક્રિયા ‘ક’
પરચુરણ માલસામગ્રી (રૂ.)	૨૦,૦૦૦	૩૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	૧,૦૦,૦૦૦	૧,૬૦,૦૦૦	૧,૩૦,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા (રૂ.)	૨૧,૦૦૦	૨૩,૭૫૦	૪૦,૧૮૦
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમો)	૯,૫૦૦	૯,૧૦૦	૮,૧૦૦
સામાન્ય બગાડ (ટકા)	૩%	૫%	(?)
સામાન્ય બગાડની એકમદીઠ વેચાણ કિંમત (રૂ.)	૫	૧૦	૨૦

તૈયાર માલના સ્ટોકમાથી એકમદીઠ રૂ. ૧૦૨ લેખે એકમો વેચવામાં આવે છે. જેથી વેચાણકિંમત પર $16\frac{2}{3}\%$ નફો મળી શકે. પ્રક્રિયાઓના ખાતા તૈયાર કરો અને પ્રક્રિયા ‘ક’ ના સામાન્ય બગાડ ની ટકાવારી શોધો.

પ્રશ્ન.૪ નીચેની માહિતી હાર્દિક એન્જીનિયરીંગ કંપનીમાથી લેવામાં આવી છે. (૧૫)

માલસામાન	રૂ.૧૨,૫૦૦	ફેક્ટરીના ખર્ચા(સ્થિર)	રૂ. ૫,૦૦૦
મજૂરી	રૂ. ૮,૭૫૦	વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચા	રૂ. ૬,૫૦૦
ફેક્ટરીના ખર્ચા(ચલિત)	રૂ. ૬,૨૫૦	યાંત્રિક કલાકો	૭,૫૦૦

ફેક્ટરીનાં પરોક્ષ ખર્ચાઓ યાંત્રિક કલાકોનાં આધારે સમાવવામાં આવે છે. તથા વહીવટી ખર્ચા કારખાના પડતરને આધારે સમાવવામાં આવે છે.

કંપની એક જોબનો ઓર્ડર પ્રાપ્ત કરે છે. જોબને લગતી માહિતી નીચે પ્રમાણે છે.

માલસામાન રૂ.૧૮૭૫, મજૂરી રૂ.૮૭૫, યાંત્રિક કલાકો રૂ.૭૫૦

ઉપરની માહિતીના આધારે જોબ નં ૧૧૧ નું પડતર પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

- પ્રશ્ન.૪ A. જોબ નં.007ને લગતી નીચેની માહિતી ખુશ એન્જિનિયરીંગ કારખાના પડતરના હિસાબોમાથી લેવામાં આવી છે. (૧૦)
- માલસામાન..... રૂ. 25,000
- મજૂરી : વિભાગ-A 60 કલાક, કલાકદીઠ રૂ. 40
 વિભાગ-B 70 કલાક ,કલાકદીઠ રૂ. 60
 વિભાગ-C 70 કલાક, કલાકદીઠ રૂ. 20
- આ ત્રણેય વિભાગો અંગે શિરોપરી ખર્ચા નીચે મુજબ અંદાજવામાં આવ્યા છે.
- ચલિત શિરોપરી ખર્ચા : વિભાગ-A રૂ. 90,000, 10,000 કામદાર કલાક માટે
 વિભાગ-B રૂ. 1,80,000, 20,000 કામદાર કલાક માટે
 વિભાગ-C રૂ. 2,70,000, 30,000 કામદાર કલાક માટે
- સ્થિર શિરોપરી ખર્ચા: 5,000 સામાન્ય કામ ના કલાકો માટે અંદાજે રૂ. 1,80,000.
- જોબ નં. 007 ની કુલ પડતરની ગણતરી કરો.
- B. જોબ પડતર પધ્ધતિના ફાયદા જણાવો. (૦૫)

ENGLISH VERSION

- Q.1 Samar Ltd. Produced and sold 10,000 units during year 2022.The particulars are as under (20)
 selling price per unit is Rs.200:

Particulars	Rs.
Materials	7,00,000
Direct Wages	3,50,000
Direct Expenses	50,000
Factory Expenses(40% Variable)	3,50,000
Office Expenses(Fixed)	1,40,000
Selling Expenses(70% Variable)	1,60,000
Total	17,50,000

During the year 2023 production and sales is estimated at 30,000 units. The additional Information is as under:

1. Direct wages per unit will increase by 20%.
2. Fixed Factory expenses will increase by Rs.3,00,000.
3. Office expenses will increase by 25%.
4. Variable selling expenses will rise by Rs.0.80 per unit.
5. 25% profit is estimated cost.

Prepare: (1) Statement of cost per unit and total cost of 2022.
 (2) Estimated cost Statement (Tender) of 2023.

OR

- Q.1 Kavi computer Ltd. Manufacturer two types of computer “X and Y”. the particulars for the year ended 31st march 2022 was as follows,

Direct materials	10,00,000	Direct Wages	4,50,000
Direct expenses	1,50,000	Sales	20,00,000

On the Study it is ascertained that...

1. Direct material per unit in “X computer” consists twice as much as that in type ‘Y Computer’.
2. Direct wages Computer unit for Y computer were 40% of those for X computer.
3. Direct expenses were same per unit for Y as well as Y computer.
4. Factory overheads were 20% of the prime cost.
5. Administrative overheads were 50% of the direct wages.
6. 5,000 units of X computer were produced of which 80% were sold and 8,000 units of Y computer were sold which was 80% of production.
7. Selling overheads were Rs.8 per unit for X computer and Rs.9 per unit for Y computer.
8. Selling price per unit for X computer was double than Y computer.

Prepare: A statement showing cost and profit in total and per unit for X computer and Y computer.

Q.2 Following is the cost per unit of Jay Co.

(20)

- ❖ Material expenses Rs.20, Wages Rs.15, Factory overheads 20% of the Prime Cost
- ❖ Office expenses Rs.3, Selling and distribution overheads Rs.2.

Following is the Profit and Loss Account

Particular	Rs.	Particular	Rs.
To opening stock (Finished goods 1500 units)	75,000	By Sales	13,50,000
Material expenses	6,00,000	Closing stock of finished Goods (4,500 units)	2,10,000
Wages	4,50,000	Interest & dividend	12,000
Factory expenses	2,25,000	Discount received	3,000
Office Expenses	97,500		
Selling expenses	52,500		
Goodwill written off	7,500		
Prel.Exp written off	4,500		
Provision for taxation	3,000		
Net Profit	60,000		
	15,75,000		15,75,000

Prepare statement of Cost and Reconciliation Statement.

OR

Q.2 Following information have been obtained from the Financial accounts of Yamini Ltd. For the year ending on 31st march 2022:

Particular	Rs.	Particular	Rs.
Consumption of raw-materials	6,28,500	Direct Wages	1,21,500
Factory expenses	96,000	Office exp	1,60,000
Selling exp	85,000	Loss on sale of machinery	4,000
Rent received	6,000	Discount on debenture written off	2,000
Sales (7300 units)	13,00,000	Closing stock of finished goods (200 units)	26,000

The Cost Accounts show that raw-materials and wages are charged at actual cost, while factory expenses are charged at 75% of wages and office expenses are received at 20% of factory cost and selling expenses are charged at Rs. 12 per unit sold. There was no stock of finished goods in the beginning of the year.

Prepare: (1) A cost-sheet.

(2) Trading and Profit & Loss Account as per financial accounts.

(3) Reconciliation statement of Cost and Financial Accounts.

Q.3 The production of a product of Ajit Ltd. Passes through three processes and then it is transferred to finished stock, 6,000 units were introduced in process-A at the rate of Rs. 6 during the month ended on 31-3-2022 . (15)

Particular	Process-A	Process-B	Process-C
Sundry Materials (Rs.)	31,200	23,760	40,680
Direct Wages (Rs.)	27,000	42,000	60,000
Manufacturing Overheads (Rs.)	21,000	30,000	48,000
Actual Output (in Units)	5,700	5,040	4,500
Normal wastage (Percentage if input)	5%	10%	15%
Sales value of wastage per Unit (Rs.)	4	8	10

From the above information, prepare process Accounts and find out cost per unit of each process, prepare Abnormal wastage or Abnormal Gain Accounts also.

OR

- Q.3 A production of a Product of Jayesh Ltd. passes through three processes 'A', 'B' and 'C'. 10,000 units were introduced to process 'A' at Rs. 20 per unit. The other direct expenses were as follows:

Particulars	Process-A	Process-B	Process-C
Sundry materials (Rs.)	20,000	30,000	10,000
Labour (Rs.)	1,00,000	1,60,000	1,30,000
Direct expenses (Rs.)	21,000	23,750	40,180
Actual output (in Units)	9,500	9,100	8,100
Normal wastage	3%	5%	(?)
Selling prices of normal wastage per unit (Rs.)	5	10	20

The final product was sold at Rs.102 per unit fetching a profit of $16\frac{2}{3}\%$ on sales.

Prepare Process accounts and find out the percentage of normal wastage in process 'C'.

- Q.4 The following records are taken from "Hardik Engineering Works Ltd." (15)

Materials	Rs.12,500	Fixed factory overheads	Rs.5,000
Direct wages	Rs. 8,750	Administration overheads	Rs.6,500
Variable factory overheads	Rs. 6,250	Machine hours	7,500

Factory overheads are absorbed on the basis of machine hours and administrative overheads are absorbed as a percentage of work cost. The company has received an order of a job. The following particulars are available in respect of the Job No.111

Materials Rs. 1875, Wages Rs.875, Machine hours 750.

Prepare Job cost sheet.

OR

- Q.4 A. The following information regarding Job No.007 is taken from cost account of 'Khush' Engineering factory: (10)

Materials Rs. 25,000

Labour: Department-A 60 hours, Rs.40 per hours

Department-B 70 hours, Rs.60 per hours

Department-C 70 hours, Rs.20 per hours

The overheads expenses regarding above three department are estimated as under:

Variable overheads: Department-A Rs.90,000 for 10,000 labour hours

Department-B Rs.1,80,000 for 20,000 labour hours

Department-C Rs.2,70,000 for 30,000 labour hours

Fixed overheads: Rs.1,80,000 for 5,000 general working hours.

Calculate total cost of Job No.007.

- B. State advantages of Job Costing. (05)
